

Bilag A: Caseark (Opgave 4–6) — 4 cases

Case 1: Sandjord med tørkerisiko (JB1–3)

Jordtype og udfordringer: let jord, lavt humusindhold, hurtigt vandtab, risiko for næringsstofudvaskning.

Historik: korn-domineret sædskifte, halm fjernes ofte, få efterafgrøder.

Mål: mere udbyttestabilitet i tørre somre og bedre jorddække.

Rammer: begrænset husdyrgødning; fokus på omkostningseffektive tiltag.

Nøgleproblem: for lidt organisk materiale og for få rødder i jorden store dele af året.

Case 2: Lerjord med pakningsrisiko (JB5–8)

Jordtype og udfordringer: tung jord, høj risiko for pakning ved våd kørsel, dræn/afvanding er sårbar.

Historik: majs/korn, tunge overkørsler ved høst og gylle, tydelige spor i forager.

Mål: genopbygge struktur og infiltration uden store udbyttetab.

Rammer: miljøfokus på mindre erosion og bedre vandhåndtering.

Nøgleproblem: kompakt lag (pløjesål/underjord) og vand der står ved kraftig regn.

Case 3: Ensidigt sædskifte og lav biodiversitet i marken (blandet jord)

Jordtype og udfordringer: middel jord, men faldende krummestruktur, mere ukrudt og sygdomstryk.

Historik: vinterhvede/vårbyg i mange år, få bælgplanter og få efterafgrøder.

Mål: mere robust sædskifte med flere funktioner (N, struktur, dække).

Rammer: maskinpark er "standard"; ingen store investeringer i første omgang.

Nøgleproblem: lav diversitet i rødder og for lidt pause for sygdom/ukrudt.

Case 4: Høj produktion under stramme miljøkrav (nitrat-/restriktionsområde)

Jordtype og udfordringer: god dyrkningsjord, men krav om efterafgrøder/forbud mod visse praksisser i efteråret.

Historik: intensiv produktion, højt udbyttensniveau, høj input-tilførsel.

Mål: overholde krav og samtidig fastholde produktion.

Rammer: større efterafgrødekrav; begrænsninger på efterårsplojning.

Nøgleproblem: planlægning: få alle operationer, dække og kørsel til at spille sammen.

Bilag B: Maskinscenarier (Opgave 5) — 3 "maskinprofiler"

(disse tal og kategorier er vejledende – kan justeres til lokale maskiner og kategorier på Terranimo. Pointen er at fremhæve kontrasten mellem gruppernes scenarier)

Scenarie 1: Såning (lav–middel risiko)

- Maskine: traktor + såmaskine
- Totalvægt: ca. 8–10 ton

- Akselbelastning: moderat
- Dæktryk: 0,8–1,2 bar
- Passager: 1
- Forhold: tør til middel fugtig jord

Spørgsmål: Hvad kan stadig give risiko, hvis jorden er våd?

Scenarie 2: Gyllekørsel (høj risiko ved våd jord)

- Maskine: traktor + gyllevogn
- Totalvægt: ca. 20–30 ton (afhængigt af læs)
- Akselbelastning: høj
- Dæktryk: 1,2–1,6 bar
- Passager: 2 (kørsel + evt. nedfældning)
- Forhold: middel til våd jord

Spørgsmål: Hvilke 2 ændringer reducerer risikoen mest: timing, dæktryk, last, flere hjul?

Scenarie 3: Høst med kornvogn (meget høj risiko i vådt efterår)

- Maskine: mejetærsker + kornvogn (eller traktor + kornvogn)
- Totalvægt: ca. 25–40 ton i drift
- Akselbelastning: meget høj
- Dæktryk: 1,2–1,8 bar
- Passager: mange (samme spor gentages)
- Forhold: våd jord / sen høst

Spørgsmål: Hvad er “værste kombination” og hvorfor (dyb pakning)?

Bilag C: Benspændskort (Opgave 7) — 8 kort

(Print, klip ud, én pr. gruppe.)

Benspænd 1: Våd høst og køreskader

Efteråret bliver ekstremt vådt. I må høste i fugtig jord. Efterafgrøden bliver for sen/mislykkes, og der er tydelige spor/pakning.

Benspænd 2: Budgetstramning

Brændstofprisen stiger kraftigt / afregningspris falder. I skal spare 25% på planlagte jordtiltag næste år.

Benspænd 3: Nyt miljøkrav

Krav om større areal med efterafgrøder eller restriktion på efterårsplojning træder i kraft i jeres område fra næste sæson.

Benspænd 4: Ukrudtsproblem

Kraftig forekomst af rodukruddt (fx kvik) i en mark. Det presser jer mod mere intensiv jordbearbejdning end planlagt.

Benspænd 5: Snegle/skadedyr i efterafgrøde

Efterafgrøden etableres dårligt pga. skadedyr/tryk. Jorddækkeeffekten udebliver, og I skal vælge ny løsning.

Benspænd 6: Maskine ikke til rådighed

GPS/CTF-udstyr eller planlagt maskine (fx direkte såmaskine) bliver forsinket et år. I må bruge "standard"-løsning i mellemtiden.

Benspænd 7: Dræn/fugtproblem

En lavning i marken står ofte våd. Dræn virker dårligt, og kørsel giver gentagne skader. I skal ændre plan for den del af marken.

Benspænd 8: Ekstrem tørke

Sommeren bliver meget tør. Udbyttet falder, og etablering af efterafgrøde er svær. I skal vælge tiltag, der både hjælper økonomi og jord.